

УДК 37.011.3.018.51-051-027.561

Харченко О. В.

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ПЕРЕВІРКА КООРДИНАЦІЇ ПРОЦЕСУ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛІВ БІОЛОГІЇ ШКІЛ СІЛЬСЬКОЇ МІСЦЕВОСТІ В УМОВАХ РМО

А Автор описує заходи щодо здійснення координації процесу розвитку професійної компетентності вчителів біології шкіл сільської місцевості в умовах РМО на основі технології «ЗР» (розкриття, розвиток, реалізація). Ці заходи були впроваджені на формульованому етапі педагогічного експерименту, який передбачав перевірку ефективності розробленої структурно-функціональної моделі розвитку професійної компетентності вчителів біології шкіл сільської місцевості в умовах районних методичних об'єднань.

Ключові слова: координація; технологія; вчитель біології; школа сільської місцевості; районне методичне об'єднання; семінар-практикум; конкурс

Постановка проблеми. Експериментальна перевірка педагогічних умов розвитку професійної компетентності вчителів біології шкіл сільської місцевості в умовах РМО здійснювалася за допомогою спеціально організованого педагогічного експерименту, спрямованого на перевірку ефективності розробленої структурно-функціональної моделі розвитку професійної компетентності вчителів біології шкіл сільської місцевості в умовах РМО, яка складалася із трьох блоків: методологічно-цільового, змістово-технологічного та результативного.

У дослідженні були визначені й теоретично обґрунтовані педагогічні умови розвитку професійної компетентності вчителів біології шкіл сільської місцевості в умовах РМО, однією з яких є координація процесу розвитку професійної компетентності вчителів біології шкіл сільської місцевості в умовах районних методичних об'єднань на основі технології «ЗР» (розкриття, розвиток, реалізація).

Аналіз попередніх досліджень і публікацій. Важливими в сучасних умовах залишаються наукові пошуки щодо вдосконалення діяльності районних методичних об'єднань у процесі розвитку професійної компетентності вчителів, що відображено в роботах О. Байназарової, Н. Білик, Ю. Буган, Н. Василенко, Г. Дегтярьової, І. Жерносек, Л. Келембет, О. Козловської, Н. Немової, Т. Папернової, Л. Покроєвої, О. Половенка, В. Свистун, К. Старченко, В. Урусського, Н. Шевченко. Проведений аналіз науково-педагогічної та методичної літератури доводить, що розвиток професійної компетентності вчителів біології сільських шкіл в умовах роботи районних методичних об'єднань становить недостатньо досліджений сегмент педагогічної галузі.

Мета статті: продемонструвати заходи щодо здійснення координації процесу розвитку професійної компетентності вчителів біології шкіл сільської місцевості в умовах РМО на основі технології «ЗР» (розкриття, розвиток, реалізація).

Виклад основного матеріалу дослідження. У межах експериментальної перевірки ефективності однієї з педагогічних умов розвитку професійної компетентності вчителів біології шкіл сільської місцевості в умовах РМО – координація процесу розвитку професійної компетентності вчителів біології шкіл сільської місцевості в умовах РМО на основі технології «ЗР» (розкриття, розвиток, реалізація) – було впроваджено наступне.

Із метою активізації та координації інформаційної діяльності РМО, посилення впливів на загальнокультурний, адміністративний, теоретико-методичний, психолого-педагогічний, науковий рівні вдосконалення професійної компетентності вчителів біології шкіл сільської місцевості, керівниками РМО були розроблені *інтерактивні інформаційні дошки*. Такі дошки розроблялися у двох видах: традиційному та електронному.

Традиційний вид передбачав використання звичайного фліпчарту, який подібно використовується при проведенні майстер-класів чи тренінгів. На таку дошку вивішували план роботи РМО, інформацію щодо атестації, звіти, кращі методичні матеріали, анонси важливих заходів, інформацію щодо досягнень учителів, інформаційні листи конференцій, конкурсів, а також кожен з методистів РМО, вчителів біології, представників освітніх установ міг розмістити свій стікер з різноманітною інформацією, яку вважав корисною для розвитку профе-

сійної компетентності педагогів.

Електронний вид являв собою сторінку на сайті РМО (за наявності такого сайту), або текстовий файл з вищезазначеною інформацією, який надсилався на електронну адресу школи для доведення важливих повідомлень до відома педагогічної спільноти. Інтерактив здійснювався за допомогою сучасних Інтернет-сервісів.

У такий спосіб інтерактивні інформаційні дошки були своєрідною «дорожньою картою» у процесі розвитку професійної компетентності вчителів біології шкіл сільської місцевості в умовах РМО. Треба зазначити, що використання такого координаційного засобу як інтерактивні інформаційні дошки, дали можливість досягти ефективності зворотного зв'язку: інформація, яку вчитель біології школи сільської місцевості отримав, і те, як він її отримав та інтерпретував. Це забезпечило реалізацію таких функцій: посилення позитивної роботи вчителів біології в РМО і стимулювання її в подальшому, визначення її; виправлення поведінки вчителів біології, яка не допомагає їм у розвитку їхньої професійної компетентності; уточнення стосунків між керівниками РМО, методистами і педагогами у процесі роботи в РМО і більше розуміння один одного та намірів один одного [2].

Використання інтерактивних інформаційних дошок в обох їх видах можна вважати систематизованим унаочненням, візуалізацією координації роботи РМО одночасно у двох напрямках: вертикальної та горизонтальної координації. Ці дошки виконувати, крім інформаційної, ще й потужну мотиваційну та стимулюючу функції, оскільки відображали різні форми і методи роботи вчителів біології, результати їхньої самоосвіти, науково-методичної роботи, діяльність районних творчих груп учителів, співпрацю членів РМО вчителів біології шкіл сільської місцевості, територіально віддалених один від одного у межах району, сприяли створенню позитивного іміджу РМО вчителів біології шкіл сільської місцевості та розвитку інформаційно-освітнього середовища, вивченню та поширенню передового педагогічного досвіду.

Наприкінці відзначимо, що інтерактивні інформаційні дошки стали прикладом інформаційно-технологічного ресурсу РМО, здатного забезпечити реалізацію принципу випереджальної освіти, який вимагає, щоб нові знання надходили в систему підготовки педагогів безпосередньо в процесі їх професійної підготовки та подальшого розвитку їхньої професійної компетентності в умовах роботи в школах [3].

Реалізація етапів технології «ЗР» (адаптаційно-го, діяльнісно-активного, дидактико-методичного, дисемінаційного) здійснювалася у рамках *постійно діючого виїзного семінару-практикуму «Секрети успіху роботи вчителя біології шкіл сільської місцевості»*, метою якого було оновлення та поглиблення теоретичних знань учителів біології шкіл сільської місцевості, вдосконалення практичних умінь у зв'язку з необхідністю засвоєння нових способів педагогічної діяльності, ознайомлення зі змінами в системі шкільної освіти, вивчення вітчизняного та зарубіжного передового педагогічного досвіду [6].

Обрання такої форми координації процесу розвитку професійної компетентності вчителів біології шкіл сільської місцевості в умовах РМО на основі технології «ЗР» базувалося на розумінні й прагненні реалізації *ключових функцій постійно діючого виїзного семінару-практикуму*:

- сприяти розвитку умінь бачити проблему розвитку професійної компетентності вчителів біології шкіл сільської місцевості в умовах РМО як цілісність, структурувати її на необхідні та достатні компоненти (завдання, актуальні питання, акценти, проблеми, шляхи їх вирішення);

- забезпечити мобільні умови для розвитку загальної культури та професійної підготовки кожного вчителя біології, його здібностей, культури педагогічного спілкування;

- створити в колективі РМО атмосферу поваги і довіри до вчителя, сприяти створенню ситуації успіху, посилити педагогічну взаємодію між вчителями біології шкіл сільської місцевості, керівниками та методистами РМО через акцентування на досягнутих у ході спільної роботи позитивних результатах;

- забезпечити постійний взаємозв'язок керівників РМО, методистів, з кожним учителем біології шкіл сільської місцевості;

- сприяти розвитку професійної компетентності вчителів біології шляхом їх залучення до різноманітних заходів, які планує РМО, шляхом використання девізу «якщо у вас немає можливостей, тоді ми ідемо до вас»;

- забезпечити допомогу кожному вчителю біології в узагальненні й дисемінації педагогічного досвіду;

- обґрунтувати необхідність системного вивчення науково-педагогічної літератури, передового педагогічного досвіду, неперервного підвищення кваліфікації, розвитку професійної компетентності вчителів біології шкіл сільської місцевості;

- здійснювати системний процес планування, координації навчальної, виховної, методичної, дослідницької, організаційної роботи, акумуляції й обробки отриманих результатів, формування ініціативних груп з учителів біології, залучених науково-педагогічних кадрів інших освітніх установ, які працюють за певними напрямками [4; 5].

Кожен із учасників постійно діючого виїзного семінару-практикуму мав можливість ознайомитися із ментальними моделями (стійкі, сильні робочі суб'єктивні судження, глибоко вкорінені переконання щодо реальності та відповідних дій) [2] організаторів і тренерів семінару, брати участь у дискусіях, презентувати власні ментальні моделі, навчальні стилі (диверсифікатор, асимілятор, конвергатор, акомодатор), здійснити самоаналіз, демонстрацію та дисемінацію власного педагогічного досвіду.

Як стверджує Н. Любченко, нині актуальними формами координації є ярмарок педагогічних інновацій, школа розвитку професійної майстерності, всеукраїнські конкурси науково-методичних розробок, професійної майстерності тощо [1]. У нашому експерименті ми зупинилися на такій формі, як *конкурс професійної майстерності серед учителів біології шкіл сільської місцевості*, який був орга-

нізований за сприяння пошукувача та декана природничого факультету Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка, д. пед. н., професора, член-кореспондента НАПН України, Гриньової М. В. та викладачів кафедри педагогічної майстерності та менеджменту імені І. А. Зязюна. На конкурс кожен бажаючий мав подати *резюме* та *есе* на тему «Чому я хочу брати участь у конкурсі» (відбірковий етап). У процесі заключного етапу кожен учитель біології презентував фрагмент відеоуроку та портфоліо (презентація). Разом з тим наголосимо, що цей конкурс був регіональним. Більше того, він організовувався у кожній області, у якій проводився педагогічний експеримент (організатори – департаменти освіти і науки обласних державних адміністрацій).

Очевидно, що тісна співпраця з кафедрою педагогічної майстерності та менеджменту імені І. А. Зязюна, науковою школою професора М. В. Гриньової «Саморегуляція як основа успішної педагогічної діяльності», науковою школою професора А. В. Ткаченка «Професійний розвиток і саморозвиток особистості в творчій спадщині А. С. Макаренка», науковою школою доцента О. Г. Жданової-Неділько «Створення сприятливого навчально-виховного середовища у вітчизняному освітньому закладі» дала можливість педагогічній спільноті вчителів біології шкіл сільської місцевості бути в курсі сучасних освітніх тенденцій у галузі природознавства, новинок у методиці навчання біології, інновацій на шляху до вдосконалення педагогічної майстерності вчителів, розвитку їхньої професійної компетентності. Постійне відвідування сайту кафедри (<http://pedmasterpnpu.webnode.com.ua/>) відіграє потужну інформаційну функцію: сайт досить динамічний, інформативний, містить інформацію про різні заходи, конференції, збірники наукових праць, семінари, екскурсії, що завжди відкриті для кожного вчителя, хто прагне до розвитку особистісного потенціалу та власної професійної компетентності.

Консультації, допомога та поради науково-педагогічних кадрів кафедри сприяли організації та підготовці *інформаційного блиц-збірника «Конференції місяця»*, які містили анонси різноманітних науково-практичних конференцій, Інтернет-конференцій, що плануються у різних освітніх установах, ВНЗ, електронних фахових виданнях, вимоги щодо написання та оформлення тез доповідей на конференції тощо. Наприклад, *інформаційний блиц-збірник «Конференції місяця: травень, 2016»* містив відібрану інформацію про наступні 12 конференцій: *Міжнародна науково-практична конференція «Методика навчання природничих дисциплін у середній та вищій школі» (XXIII Каршинські читання), м. Полтава, 19–20 травня 2016 року; Всеукраїнський науково-практичний семінар «Сучасні технології викладання природничих дисциплін», м. Полтава, 20 травня 2016 року; III Міжнародна науково-практична конференція «Сучасна педагогіка: теорія, методика, практика», м. Полтава, 20–21 травня 2016 року; Міжнародна науково-практична конференція «Інновації партнерської взаємодії у системі інститутів со-*

ціальної сфери», м. Ніжин, 5–6 травня 2016 року; II Міжнародна науково-практична конференція «Оздоровчі харчові продукти та дієтичні добавки: технології, якість та безпека», м. Київ, 12–13 травня 2016 року; Інформаційні технології в освіті, науці і техніці (ІТОНТ-2016), м. Черкаси, 12–14 травня 2016 року; Глобальні проблеми сучасності у контексті історико-філософського знання, м. Одеса, 15 травня 2016 року; XIII Міжнародна науково-практична конференція «Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід проблеми (Техно Проф Інформ 2016)», м. Вінниця, 16–18 травня 2016 року; Міжнародна науково-технічна конференція «Поліграфічні, мультимедійні та web-технології», м. Харків, 16–20 травня 2016 року; Міжнародна науково-практична конференція «Природничі читання», м. Чернівці, 19–20 травня 2016 року; Міжнародна науково-практична конференція «Засоби і технології сучасного навчального середовища», м. Кіровоград, 20–21 травня 2016 року; XXVI Міжнародної науково-практична інтернет-конференція «Проблеми та перспективи розвитку науки на початку третього тисячоліття у країнах Європи та Азії», 30–31 травня 2016 року.

Титульну сторінку інформаційного блиц-збірника «Конференції місяця», який розроблявся за допомогою програми Microsoft Office Publisher, зображено на рис. 1.

Реалізація етапів технології «ЗР» сприяв такий засіб розвитку професійної компетентності вчителів біології шкіл сільської місцевості, як розробка виховних заходів [7]. Так, ця ідея знайшла своє втілення у процесі організації *конкурсу серед учителів біології шкіл сільської місцевості на кращу виховну годину* на досить поширену тему: «Твоє коріння – то землі основа, вода джерельна, пісня солов'я», який передбачав співпрацю вчителів і методистів РМО у процесі розробки, організації й проведення виховного заходу, та окреслював шлях до вчителя-креатора через застосування педагогічних інновацій. У цьому процесі найкраще проявився той факт, що координація є своєрідною професійною діяльністю з формування дійсно робочих зв'язків членів РМО, побудови взаємин між ними, що найкраще сприяють досягненню загального результату [1]. Ще одним із конкурсів, який було проведено на формувальному етапі експерименту був *конкурс «Ярмарок педагогічних інновацій: майстерність вчителя біології сільської школи»*, суть якого полягала у презентації та оцінюванні кращих інноваційних ідей при створенні дидактико-методичного забезпечення навчання біології у сільських школах: вчителі подавали власні розробки уроків, ігор, проєктів, робочих зошитів, тематичних оцінювань, позакласних заходів, лабораторних робіт, тестових завдань, інтегрованих уроків, конспектів нетрадиційних уроків з біології та багато іншого. Переможці та кращі з робіт рекомендувалися конкурсною комісією до публікації у наукових і методичних збірниках, фахових виданнях, Учительському журналі (<http://teacherjournal.in.ua/>). Треба зазначити, що співпраця вчителів біології з Учительським

Координація процесу розвитку професійної компетентності вчителів біології шкіл сільської місцевості в умовах РМО

Дата виходу—1 раз на місяць
Випуск 5

Інформаційний бліц-збірник «Конференції місяця»

ТРАВЕНЬ,
2016

Шановні педагоги, науковці, дорогі друзі!

Редакційна колегія інформаційного бліц-збірника від усього серця щиро вітає вас із найсвітлішим весняним святом – Великоднем! Бажаємо вам добробуту, окриленого настрою, миру та злагоди у родині. Щоб цей прекрасний день подарував усім вам міцне здоров'я, любов, щастя та непохитну віру у кращий завтрашній день! Нехай радісні пасхальні дні стануть благодатним початком нових перемог і звершень на вашому життєвому шляху та у плідній педагогічній роботі.

Запрошуємо усіх бажаючих до участі у конференціях! Успіхів на науковій ниві!

Редакція інформаційного бліц-збірника пропонує всім бажаючим вчителям, здобувачам, методистам, молодим фахівцям, студентам, учням, науковцям та іншим зацікавленим особам взяти участь у роботі Міжнародних науково-практичних конференцій. Тематика заходів охоплює всі галузі педагогічних наук та спрямована на розвиток професійної компетентності педагогів. Конференції проходять як традиційно, так і дистанційно в різних містах України.

У ЦЬОМУ ВИПУСКУ

Каришинські читання	2
Сучасні технології викладання природничих дисциплін	2
Сучасна педагогіка: теорія, методика, практика	3
Інформаційні технології в освіті, науці і техніці	3
Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівця: методологія, теорія, досвід проблеми	4
Природничі читання	4

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ

- Правила написання тез
- Як опублікувати наукову статтю
- Що таке Scopus?

➤ Рис. 1. Титульна сторінку інформаційного бліц-збірника «Конференції місяця»

журналом відкривала можливості до участі у різноманітних конкурсах, які ним організовувалися. Наприклад, конкурси «Інтерактивна презентація», «Відео до уроку», «Веб-квести», «Шкільні постери та стіннівки», «Інфографіка» тощо.

Цікавим, інформативним і корисним виявився для вчителів біології шкіл сільської місцевості досвід проведення конкурсу «Педагогічні інновації», який щорічно організовує Державна установа «Науково-методичний центр інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності вищих навчальних закладів «Агроосвіта» і є одним із заходів

реалізації Національної стратегії розвитку освіти на 2012–2021 роки (http://www.agroosvita.com/pedagogichniy_dosvid). Зазначимо, що серед номінацій конкурсу враховується цикл дисциплін, до якого відноситься номінаційна робота. Безумовно, серед них є «Дисципліни циклу загальноосвітньої підготовки», за якою здійснюється підготовка студентів коледжів чи технікумів на базі 9 класів, і біологія є обов'язковою для вивчення. Саме тому на цьому конкурсі можна зустріти значну кількість матеріалів, розроблених викладачами біології, і які можуть бути використані вчителями біології

шкіл сільської місцевості у процесі навчання учнів 10–11 класів. Наголосимо, що кращий педагогічний досвід роботи викладачів поширюється у відкритому доступі, оскільки презентується у періодичних виданнях: журналі «Освіта. Технікуми, коледжі», збірниках «Проблеми освіти», «Організація навчально-виховного процесу», «Виховна робота в навчальних закладах», «Нові технології навчання», газеті «Освіта аграрна», доробки експонують на тематичних виставках і розміщують на сайті: <http://www.agroosvita.com>.

Організована зустріч з д. пед. н. Н. В. Кононец, неодноразовою переможницею цього конкурсу впродовж 2006–2016 років із роботами у різних номінаціях, дала змогу вчителям біології шкіл сільської місцевості ознайомитися з широким спектром навчально-методичних матеріалів, які зроблять освітній процес у сільських школах якіснішим та ефективнішим: електронні підручники й посібники, електронні лабораторні практикуми та зошити, освітні веб-сайти викладачів, підручники та навчальні посібники PDF, комп'ютерні тести, навчальне відео та відеолекції, мультимедійний супровід до уроків, досвід роботи викладачів, предметних комісій, методичного об'єднання молодих викладачів тощо.

Висновки. Загалом, застосовані нами форми координації процесу розвитку професійної компетентності вчителів біології шкіл сільської місцевості в умовах РМО на основі технології «ЗР» (інтерактивні інформаційні дошки, постійно діючий виїзний семінар-практикум «Секрети успіху роботи вчителя біології шкіл сільської місцевості», конкурс професійної майстерності серед учителів біології шкіл сільської місцевості, випуск інформаційного бліц-збірника «Конференції місяця», конкурс серед учителів біології шкіл сільської місцевості на кращу виховну годину, конкурс «Ярмарок педагогічних інновацій: майстерність вчителя біології сільської школи», зустрічі з науковцями різних освітніх установ) сприяли, з одного боку, розкриттю особи-

стісного потенціалу вчителя біології, його розвитку і професійній реалізації з метою успішної організації освітнього процесу в школі сільської місцевості, а з іншого – створенню *інноваційного середовища РМО* як комплексу взаємопов'язаних умов (у нашому дослідженні – обраних форм координації), що забезпечують неперервну освіту вчителя біології шкіл сільської місцевості, розвиток особистості педагога з інноваційно-творчим мисленням, його професійної компетентності. Компоненти цього середовища (суб'єктно-ресурсний, матеріально-технічний, ідейно-технологічний і соціально-психологічний) забезпечують постійне отримання вчителями нових знань, навичок їх побудови, можливість ефективної організації освіти впродовж усього життя, сприяють підвищенню рівня професійної компетентності вчителів, забезпечуючи консультативну й інформаційну підтримку, а також сприяють постійному вдосконаленню роботи РМО вчителів біології шкіл сільської місцевості на всіх її етапах (маркетинговий, консалтинговий, координаційний і моніторинговий супровід).

Список використаних джерел

1. Любченко, Н. В. Управління науково-методичною діяльністю закладів післядипломної педагогічної освіти: координаційний аспект : наук.-метод. посіб. / Н. В. Любченко ; за ред. Є. Р. Чернишовой // Ун-т менедж. освіти НАПН України. – Київ : ЦП «КОМПРИНТ», 2013. – 256 с.
2. Менеджмент керівників закладів дошкільної і початкової освіти / [Шоутен Т., Даниленко Л. І., Зайченко О. І., Софій Н. З.]; за заг. ред. Л. Даниленко. – Київ : СГД ФО Парашин К. С., 2009. – 112 с. – (Всеукраїнський фонд «Крок за кроком»).
3. Муковіз, О. П. Дистанційне навчання у системі неперервної освіти вчителів початкової школи: теорія та методика : монографія / О. П. Муковіз. – Умань : Видавництво «Сочинський М. М.», 2016. – 393 с.
4. Організація, планування та моніторинг діяльності районного (міського) методичного об'єднання / [уклад. : Байназарова О. О., Дегтярьова Г. А., Папернова Т. В., Покрова Л. Д., Шевченко Н. В.]. – Харків : ХОІМБО, 2005. – 120 с.
5. Перехайда, О. Стимулювання професійної майстерності педагога – важливий чинник управління / О. Перехайда // Рідна школа. – 2004. – №5. – С. 30–32.
6. Федірчик, Т. Д. Теоретико-методичні засади розвитку педагогічного професіоналізму молодого викладача вищої школи в процесі науково-педагогічної діяльності: дис. ... докт. пед. наук : 13.00.04 / Федірчик Тетяна Дмитрівна. – Чернівці, 2016. – 452 с.
7. Харченко, О. В. Розробка виховних заходів як засіб розвитку професійної компетентності вчителів біології / О. В. Харченко // Ресурсно-орієнтоване навчання в «ЗР»: доступність, діалог, динаміка : матер. всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. (20–24 лютого 2017 р., м. Полтава). – Полтава : АКУП ПДАА, 2017. – С. 299–304. – Режим доступу : http://acup.poltava.ua/?page_id=1942.

Дата надходження до редакції авторського оригіналу: 21.06.2017

Харченко Е. В. Экспериментальная проверка координационного процесса развития профессиональной компетентности учителей биологии школ сельской местности в условиях районных методических объединений.

А Автор описывает меры по осуществлению координации процесса развития профессиональной компетентности учителей биологии школ сельской местности в условиях районных методических объединений на основе технологии «ЗР» (раскрытие, развитие, реализация). Эти меры были введены на формирующем этапе педагогического эксперимента, который предусматривал проверку эффективности разработанной структурно-функциональной модели развития профессиональной компетентности учителей биологии школ сельской местности в условиях районных методических объединений.

Ключевые слова: координация; технология; учитель биологии; школа сельской местности; районное методическое объединение; семинар-практикум; конкурс

Харченко Е. В. Экспериментальная проверка координационного процесса развития профессиональной компетентности учителей биологии школ сельской местности в условиях районных методических объединений.

С In the article, the author describes measures to coordinate the process of developing the professional competence of teachers of biology of schools in rural areas in the conditions of district methodical associations based on technology «DDI» (disclosure, development and implementation). These measures were introduced at the forming stage of the pedagogical experiment, which provided for checking the effectiveness of the developed structural and functional model for the development of the professional competence of teachers in the biology of rural schools in the context of district methodological associations.

Key words: coordination; technology; biology teacher; rural school; district methodical association; workshop; competition